

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VIII. Inquiruntur quædam circa scientiam Dei: Ubi, an Deus
cognoscat negationes, privationes, & Entia rationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO OCTAVA.

Inquiruntur quadam circa Scientiam Dei. Vbi, an Deus cognoscat negationes, privationes, & Entia rationis.

I. *Sine in Deo simplex apprehensio.*
QUÆRES primò: Utrum in Deo sit simplex apprehensio? P. Hurtado Disp. 7. de Anima, sect. 1. num. 8. absolute negat: quæ etiam sententia frequens est inter recentiores. Distinguentium tamen existimo cum P. Suarez, disp. 30. Metaphisicè, sect. 15. num. 39. Erice d. 4. c. 2. n. 18. sine, & aliis: vel enim per simplicem apprehensionem intelligitur representatio alicujus rei; & hoc sensu non est cur Deo negetur apprehensio, cum in omni judicio reperitur hujusmodi representatio; actus siquidem qui dicit, *Sol est lucidus, ignis est calidus, &c.* Solem, & lucem, ignem, & calorem necessariò representat, cum intentionaliter unum tribuat alteri, & illa inter se objectivè uniat: unde & mente præscindere in Deo possumus hujusmodi apprehensionem à judicio, non tamen è contrà. Si verò per simplicem apprehensionem intelligatur actus aliquis à parte rei distinctus à judicio, & qui non solum ab eo præscindat, sed positivè etiam illud excludat, realiterque ad illud disponat, certum est, simplicem apprehensionem in Deo reperiri non posse.

Dubius modis sumitur simplex apprehensio.
II. *Utrum Scientia Divina dici possit discursiva.*
QUÆRES secundò: Utrum in Deo sit discursus. Non esse in Deo formalem discursum, certum omnino est, cum discursus formalis includat necessariò plures actus; dicitur enim discursus quasi mentalis quidam cursus ab unâ re ad aliam. De virtuali autem discursu non est perinde apud omnes certum, in Deo reperiri cum non posse. Imò multi ex recentioribus illum Deo tribuunt, ex iis præsertim qui actus liberos ponunt adæquatè Deo intuitivos. Quod facilius adhuc admitti potest, si per virtualem discursum intelligatur actus hujusmodi quo Deus dicat, *Deus est, quia creatura habet ordinem transcendentem ad Deum;* hic enim actus ex modo tendendi æquivaleret his duobus; *Creatura dicit ordinem transcendentem ad Deum, ergo Deus est.* Et hic modus loquendi ut sectione præcedente vidimus, dicitur cognitio unius ex alio. Quo pacto autem differant, unum cognosci ex alio & in alio, dictum est supra, Disp. 18. sect. secundâ.

An, & quomodo Deus cognoscat negationes, & privationes.
III.
QUÆRES tertio: Utrum Deus cognoscat non solum res positivas, sed etiam negationes, & privationes? Resp. affirmativè cum communi sententia. Deus enim omnia, seu positiva, seu negativa cognoscit sicuti sunt, & proprium eorum conceptum format. Cum itaque, ut fuse probavi Disp. 18. Logica, dentur hujusmodi negationes à rebus positivis distinctæ, potest Divina Scientia ad eas, etiam immediatè terminari.

Utrum latius patet quam Ens.
IV.
Unde *verum*, seu cognoscibile, si latissimè sumatur, latius patet quam *Ens*, & vocari solet prædicatum supertranscendens. Cum tamen esse negationis sit esse omnino imperfectissimum, esto divinitus fortè cognosci possit sine formâ oppositâ, de lege tamen ordinariâ vix videtur fieri posse. Deus autem, qui perfectissimè negationes & privationes novit, nunquam eas cognoscit sine formis oppositis.

V. Hoc sensu dixisse videtur S. Dionysius cap. 7. de Divin. Nominibus, Deum non aliunde, quam ex
R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 4.

lucè tenebras nosse. Quo etiam sensu sumendus est S. Thomas, dum negare videtur Deum cognoscere negationes. Quando verò Aristoteles 1. Posteriorum c. 2. dixit: *Quod non est, non scitur;* solum vult, ei quod falsum est, assensum scientificum præberi non posse; erraret siquidem quisquis id præstaret. Unde alio modo res illa sciri non potest, quam quòd sit falsa: hæc autem est scire non ita eam se habere, sicut per propositionem enunciatur.

VI. *Qua ratione Deus cognoscat entia rationis.*
QUÆRES quartò: Utrum Deus cognoscat etiam entia rationis? Respondeo similiter affirmative cum communi, contra Vasquez 1. part. disp. 118. c. 4. & nonnullos recentiores. Deus verò illa cognoscit, & in actu creato, objecta hujusmodi Chimærica representante, cum actum illum comprehendat, & consequenter ad ejus terminum illius cognitio necessariò extendatur. Deinde, immediatè ad entia impossibilia fertur Dei Scientia: hæc enim est veritas objectiva, *Chimæra est impossibilis*, ergo Deus immediatè & directè scire potest hanc veritatem, cum omnia cognoscat eo modo quo cognoscibilia sunt; hæc autem sunt cognoscibilia, cum ab intellectu creato cognoscantur.

VII. *Dices: hinc sequi, Deum cognoscere objecta aliter quam sunt.*
Dices primò: Si Deus cognoscat entia rationis in actu creato, cum hic ea representet ad modum rerum possibilium, sequeretur, Deum illa aliter quam sunt cognoscere. Imò idem dici debere videtur de aliis rebus: Si enim Deus cognoscat objecta nostrorum actuum, & nos cognoscimus res spirituales instar corporearum, negationes instar rerum positivarum, Deum instar creaturarum, ut Patrem æternum instar senis, Spiritum Sanctum instar columbæ, &c. sequeretur, Deum etiam isthæc omnia hoc modo scire, & se cognoscere instar senis, &c.

VIII. *Ostenditur, Deum res aliter quam sunt, non cognoscere.*
Resp. quidquid aliqui volunt, non videri negari posse quæ Deus, viso actu nostro, id totum videat, quod ei respondet ex parte objecti: Unde si nos concipiamus rem spiritualem ut vestitam quasi formis quibusdam corporeis, extensionis, coloris, lucis, &c. Deus etiam eandem rem ut his omnibus circumstantiis vestitam in actu nostro, representat: non tamen dicitur cognoscere rem aliter quam est, aut instar corporis, quia non sicut ibi divina cognitio sicut nostra, sed rem ipsam perfectissimè penetrat, clarèque videt in se, & sicuti est.

IX. *Dicuntur posse Deus, non solum cognoscere, sed etiam facere entia rationis.*
Dices secundò: Si Deus cognoscat entia rationis, ergo & ea facit. Qui cum P. Hurtado & aliis nonnullis dicunt, entia rationis non fieri per apprehensionem, sed per solum judicium, facile se ab hac difficultate expediunt; sed sententia illa non placet, tum ob alias rationes, quibus eam in Logica impugnavi, tum quia videtur contra communem conceptum omnium, qui passim dicunt, posse quemvis prohibito fingere & formare Entia rationis; in hac autem sententiâ, non posset quis quando vult, facere aliquid Ens Chimæricum rationis, imò non potest velle facere, nec unquam facit nisi nolens, quod tamen videtur inauditum.

X. *Probabilius est Deum non facere Entia rationis.*
Respondeo ergo, vel Deum cognoscere ens rationis in actu creato de eo elicito: tunc autem non illud facit, sed jam factum cognoscit: vel concipere illud immediatè in se, & tunc, vel cum Henrico, Ægidio Lusitano, Fonseca, Gillio lib. 2. Tract. 6. c. 13. n. 5. Arrubal disp. 34. c. 7. Arriaga hic, d. 19. n. 42. & aliis, concedi potest Deum etiam facere Entia rationis: vel cum P. Suarez disp. 54. Met. l. 2. n. 19. & hic l. 3. c. Erice disp. 8. Hurtado disp. 19. Metaph. sect. 2. negari, quod videtur probabilius: de quo plura dixi in Dialecticâ.